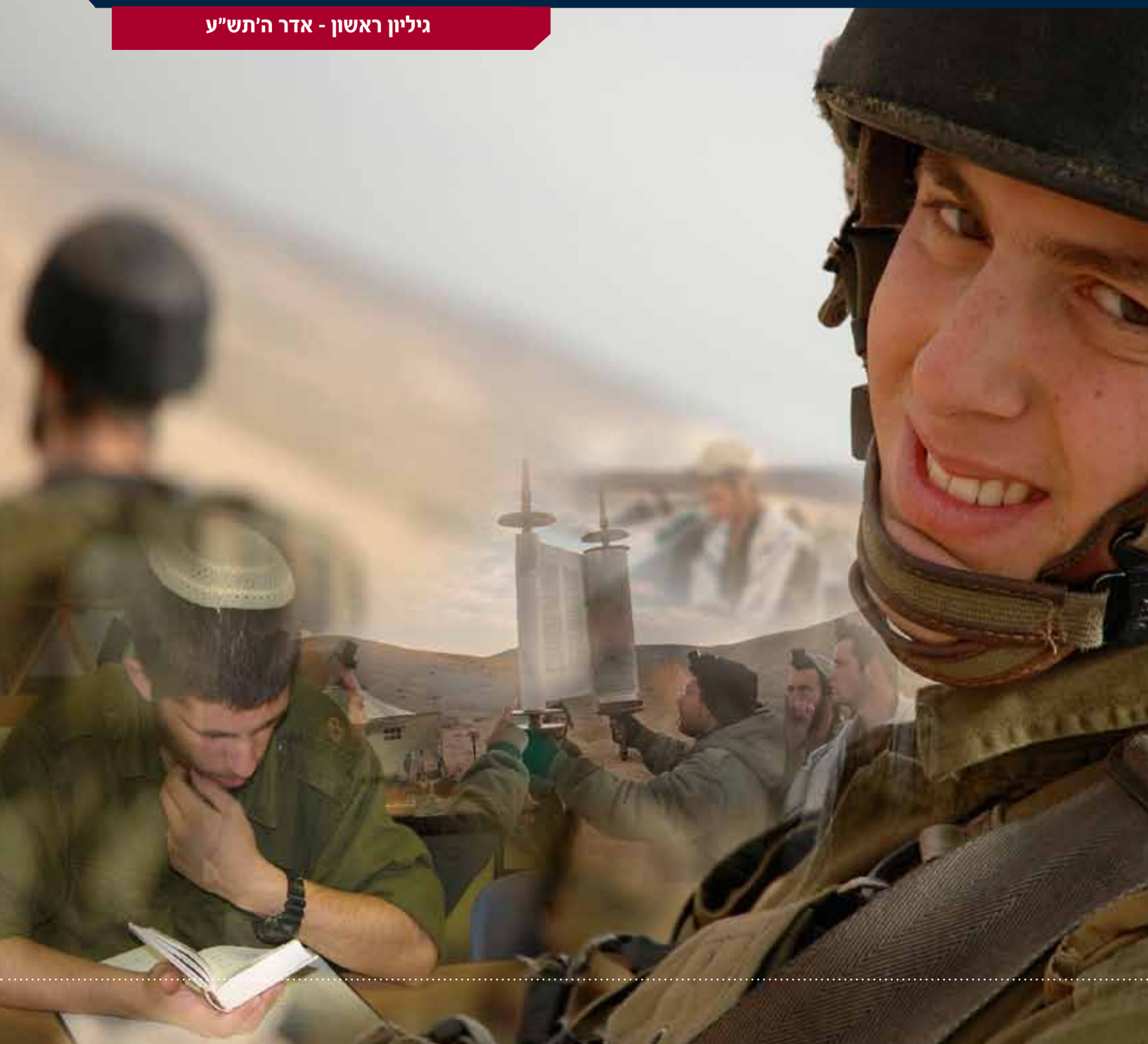

רק חזק ואמיץ

במה תורנית לבירור בסוגיות הנאמנות בצבא

גיליון ראשון - אדר ה'תש"ע

בפתח העלון

במה תורנית לבני הישיבות

מה בעלון?

עמוד 3

"על אחדות בצבא" - הרב משה גנץ כותב על פיתרון מעשי לזיכוח עקרוני.

עמודים 4-6

רשות הדיבור - דיון פתוח על הנפת השלטים

עמוד 4

"מצוה לומר דבר הנשמע" - הרב דוד פנדל מסביר מתי אומרים דברים חוצבי להבות ומתי להתמקד בדברים הנשמעים.

עמוד 5

"בעד השלטים" - ר' ישראל אריאל טוען שיש כאן הזדקקות פשוטה וטבעית, ושמי שמשלים עם העוול "בוז יבזז לו".

עמוד 7

"מעשה שהוה" - הרב אלישמע כהן מספר על מעשים שבכל יום בדרך העולה לחומש.

עמוד 8

"הזמן החדש" - הרב יעקב (קובי) יקיר כותב על משמעות המעבר ממשיח בן יוסף למשיח בן דוד.

עמוד 11

"אפקט הפרפר" - הרב גדי בן זמרה מנתח את משמעות השבר מאז הגירוש, ופותח כיוונים לא שגרתיים להמשך.

עמוד 12

"הלכה ושלטון" - מדור הלכתי בהמשכים מאת הרב אריאל בראלי.

ולסיום, אולי יותר קליל:

"מצח" - סיפור מאת אדם צחי. תקראו.

הלב היהודי יוצא לאור על ידי ישיבת חומש בסיוע הלב היהודי.

עיצוב: סטודיו צינור.

ערות ותגובות בדוא"ל:

rakhazak@gmail.com

פרטים בטלפון:

052-7789955 (אריה)

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות.

משה קורה בתקופה האחרונה בצומת שבין הישיבה והצבא. לפני כמה חודשים, במהלך טקס השבעה בכותל, הניפו שני חיילי הסדר מגדוד שמשון שלט שעורר מהומה.

לאחר מכן, הניפו חיילי הסדר מגדוד נחשון שלט דומה. מהומה דומה. רק שלטים. אבל נדמה שהשלטים הללו הציתו דיונים שלמים שציבור גדול מרגיש שותף להם. אפשר להתווכח האם מדובר במקרי שוליים שמנופחים מעבר לגודל הטבעי, או במקרים המלמדים על הכלל כולו. אבל משהו עלה כאן על סדר היום (סקר שנערך לאחרונה מלמד כי 50% מהציבור הדתי-לאומי תומכים במניפי השלטים, הרי שלפנינו ממש ויכוח שקול). וזה לא נגמר: שר הביטחון איים להוציא את ישיבת הר ברכה מאיגוד ישיבות ההסדר. איים – וביצע.

מה שבטוח: סגירת ישיבת הסדר לא מתרחשת כל יום. למעשה, מעולם לא אירע דבר חמור כזה, עד עכשיו!

ועוד דוגמאות:

לדברי אנשי ישיבת חומש, הצבא שולח חיילים לפינויים בשבת בכוונה תחילה. לאחרונה התברר, גם למפקקים, שהטענות נכונות. ומשימות אחרות המוטלות על הצבא רק בכדי לאכוף את הקפאת הבנייה על יהודים ביהודה ושומרון – האם חייל נאמן לתורה יכול להיות שותף להם?

ו"השילוב הראוי" למשל: האם הוא באמת מאפשר לחייל שומר מצוות ללכת לכל אימון ולכל משימה בעיניים עצומות, או שלפעמים יצטרך לעצום עיניו מראות ברע? ואולי שאלות אלו מציפות את השאלה הכללית של מידת השותפות האפשרית במערכת הצבאית, ובאלו דרכים ומסגרות ראוי כיום לבחור יהודי לתרום למען הציבור? אין ספק שכולנו רוצים לראות צבא יהודי הפועל על פי התורה כראוי וכנכון – אבל כדי שהדבר הזה יקרה, עלינו לראות נכוחה מהו המצב היום ולשאוף לתיקונו. לא. אין אלו שאלות הקשורות רק לבני הישיבות, אלא שאלות האמורות להעסיק יהודים רבים וטובים. אבל השאלות הללו מתגלגלות כעת, באופן מיוחד, לפתחן של הישיבות – אותן ישיבות שיש ביניהם ובין הצבא יחסי גומלין.

ומה אנחנו, בתוך בית המדרש, אומרים על כל זה? מה אומרים הרבנים והתלמידים, מזקני ראשי הישיבות ובכירי הרמ"ם ועד אחרון צעיר התלמידים. האם יתכן שדברים כאלה יידונו רק בדפי עיתונות ובערוצי תקשורת, ולא יתבררו ויתלבנו היטב בתוככי בית המדרש, לאורה של תורה?

יתכן שבכל ישיבה מתקיימים דיונים ערים ופוריים, אבל לפתע שמנו לב שלמעשה אין כיום שום במה משותפת לבני הישיבות שבה ניתן לדון בנושאים אלו. יש עיתונים ועלוניו ואתרים לציבור, אבל אין עיתון או עלון או אתר של 'עולם הישיבות'.

האמת צריכה להאמר שלא פשוט למצוא כיום שפה משותפת לכל הישיבות באשר הן. מי יתן שכל יראי ה' יבינו באמת איש שפת רעהו... ובכל זאת, עם ריבוי הגוונים, נראה שבאופן כללי יש לשון משותפת לכל אותן הישיבות שקשורות לכל הקלחת הרוחשת שתיארנו לעיל. כך נולד העלון שלפניכם.

בעלון נשתדל להביא נקודות מבט שונות על הסוגיות הבווערות הללו (עד כמה שנוכל במגבלות המקום והדפוס). אנו מקוים שהדברים יעוררו הדים ותגובות, ונשמח לכל דיון אמיתי והוגן, על יסוד הבסיס התורני המשותף.

ולמי ששואל על שם העלון – נא לעיין בסנהדרין מט, א. | המערכת

על אחדות בצבא

הרב משה גנץ, ר"מ בישיבת שעלבים

כמדומה שעל סרובי הפקודה שנדונו בזמן האחרון כבר נכתב הכל. אבל הדברים נכתבו קטעים קטעים. ונראה שטוב להציב את העניין בשלמותו ורק אז נגיע לפתרון הנכון לבעיה.

יש מחלוקת עקרונית שאינה ניתנת לגישור, בין יהודים המאמינים בה' ובתורתו, לבין אנשים חילוניים. יהודי המאמין בה', יהדותו קודמת לאזרחותו ולצבאיותו. ובמקרה של סתירה בין השנים – בודאי יעדיף את מצות התורה על חוקי המדינה וחוקי הצבא. זהו כלל יסודי בתורה, שעם החובה שמטילה התורה, לשמוע בקול המלך, יש גם ההסתייגות – "אם אמר לעבור על דברי תורה, אין שומעים לו!" הכלל הזה מוסכם על כל יראי ה'. בין אם הם אנשי ימין ובין אם הם אנשי שמאל.

הצבור החילוני אינו מוכן לקבל אי ציות. כמו שאמר דן חלוץ בשעתו: מי שיש לו רבון בנוסף לפקוד הצבאי – אין מקומו בצבא! (האמת היא, שגם לאנשים חילוניים יש "ריבון מעל הפקוד הצבאי", והוא – המצפון. אבל זה אינו מטריד כל כך. כי המקרים שבהם מצפוננו של אדם מעיק עליו עד שהוא מביא אותו לסרוב פקודה הם מעטים).

רק מי שרוצה ליצור בעם ישראל פיצוץ חברתי – כדאי לו לעורר בקול גדול את הסתירה וההתנגשות שבין ריבונותו של ריבוננו-של-עולם לבין ריבונות המדינה. כי על הוויכוח העקרוני הזה – אין דרך לגשר.

ואילו נשמעו אנשים לדבריו של דן חלוץ שנזכרו לעיל – אוי ואבוי היה לו לצבא ההגנה לישראל! הוא היה מאבד עשרות אלפים מטובי לוחמיו. לאושרנו – דבריו נשארו כקול קורא במדבר.

מי שאינו רוצה ליצור פיצוץ, אלא מבקש את החיים יחד – יקבל את הוויכוח העקרוני הזה בהשלמה, ורק ישאל את עצמו, באילו מקומות הוויכוח הזה מתבטא בחיי המעשה. ואז יגלה, שאף על פי שהוויכוח העקרוני הוא יסודי מאד – הבעיות המעשיות העולות ממנו ניתנות לפתרון. אם יש רצון טוב.

לפתרון הבעיות המעשיות נקבעו פקודות מטכ"ל בנושאי שבת כשרות וכדומה, כך שחייל יכול, בדרך כלל, לקיים את דבר ה', ויחד עם זה (ויותר נכון להגיד – בגלל זה) להיות חייל מצטיין השומע לפקודות מפקדיו.

כאן המקום להציג נושא הלכתי חמור, שבו הכריע נושא האחדות, ובגלל, למיטב הבנתי, שום רב לא אמר לסרב. כוונתי לנושא המכונה

"טוהר הנשק". הנושא הזה קובע את דרכי הלחימה של צה"ל באופן שעלול להביא למותם של חיילים! אין ספק שלפי דין התורה הוויתור על "נוהל שכך", כשהוא עלול לעלות בחיי אדם, הוא פשע גדול. אע"פ שבג"ץ סבור שהוא מצוה גדולה... אבל שום רב לא אמר לסרב ללחום בגלל הכללים המעוותים הללו של ניהול המלחמה. נראה לי שטעם הדבר הוא, שהכל מבינים שהצבא לא יוכל להלחם אם לכל אחד יהיו נורמות שונות. ויכולת הצבא להלחם היא פקוח נפש גדול. על כן, אף על פי שרבים מביעים דעתם בכל הזדמנות נגד "טוהר הנשק" במתכונתו הנוכחית, החיילים הדתיים מקבלים עליהם – לא בנפש חפצה – את המקובל בצבא. בודאי מקרים שבעתיד העיוותים יתוקנו.

בשנים האחרונות צצה הסתירה בין ההלכה לבין פקודות הצבא, בנושא פינוי ישובים. יש אמנם רבנים שאינם רואים בענין הזה בעיה הלכתית, אבל רבנים רבים רואים בזה בעיה הלכתית – כמו שהיתה דעתם של הרב שפירא והרב גורן. את העמדה הזאת אי אפשר לדכא! מי שחושב שבאמצעות הפחדות וסגירת ישיבת הר ברכה יבטל או יקטין את תופעת הסרבנות – אינו יודע מה הוא שח! העמדה הזאת תמשיך ותופיע בעיתונות ובבתי המדרש, ובעצם היא כבר די קבועה בלב צעירים רבים, כך שאין צורך ללבותה. ממדיה היום גדולים הרבה יותר משהיו בגרוש גוש קטיף.

ההתנגדות הזאת של הצעירים להשתתפות בפנוי ישובים הגיעה עד להפגנות במסדרים בצבא. להפגנות הללו אין להן מקום שם, וזה מוסכם על רוב רובם של הרבנים. אין שום טעם הלכתי מדוע להניף שלטים במסדר! הרב מלמד שסרב להתבטא נגד זה בנחרצות, היה זה מפני שהעריך את הכאב של המפגינים על הפינויים שהביא אותם להפגנה. אבל הוא בעצמו אמר במפורש, שאילו שאלו אותו היה אומר להם שלא להפגין. אך מכל מקום יש ללמוד מההפגנות הללו, עד כמה חזקה אצל חיילים ההתנגדות להשתתף בפנויים. ואסור לזלזל בזה.

אבל יש לבעיה שנוצרה פתרון פשוט מאד! פתרון מעשי העוקף את הוויכוח העקרוני. – להוציא את הצבא מהפעילות הזאת שאינה מתאימה לו! חיילים התגייסו כדי להגן על עם ישראל, והם עושים זאת בהצטיינות ובמסירות נפש. מדוע צריך להטיל עליהם משימה שאינה צבאית, והיא מנוגדת לעמדה ההלכתית שהם מחויבים לה? אם חלילה יהיו פינויים, צריך להטיל אותם על המשטרה. ואם לא יהיו לה די כוחות תוכל לקבל מן הצבא חיילים בהשאלה. אבל זה יעשה רק בהתנדבות. לא יכפו על חייל משימה שאינה שייכת ביסודה להגנה על בטחון עם ישראל!

במעט חכמה – תפתר כל הבעיה. "באפס עצים תכבה אש!"

ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה ואני ערל שפתים" והקב"ה עונה "וידבר ה'... ויצונו אל בני ישראל... להוציא את בני ישראל מארץ מצרים. מבאר המשך חכמה שהקב"ה בעצם עונה למשה: מעכשיו תפסיק לדבר דברים גדולים, על לימוד תורה וארץ ישראל, ותתמקד בדברים שהציבור יכול לשמוע וזה הוצאת בני ישראל מסבלות מצרים. המשך חכמה אומר דברים חשובים: לפעמים זה לא המקום ולא הזמן להגיד את כל האמת שלנו.

רי חז"ל אמרו גם "מצוה שלא לומר דבר שלא נשמע" ! חז"ל אומרים לנו בצורה ברורה: לא תמיד אומרים את כל האמת שלנו – לא תמיד מדברים בצורה ברורה ולא תמיד יש כח להעמיד את הדת על תלה. מי שנמנע מלומר את האמת שלו הוא לא "רב מטעם" הוא גם לא בבחינת "ארור אשר לא יקים" והוא גם לא פחדן שפוסח על שתי הסעיפים, הוא גם לא עובר על "לא תגורו", הוא גם לא סוגר לאנטיכוס. הוא פשוט מקיים מצוות חז"ל שמצוה שלא לומר דבר שלא נשמע.

לעומת זאת - הגמרא בשבת אומרת שחייבים להוכיח גם אם אנו בטוחים שלא ישמעו, והסביר הרב קוק בעין איה שאם אנו נגועים בפשרנות ובאמת לא ברורה אז ברור שאנו שותפים לחטא וצריכים להתנער.

המצוה היא לא לומר דבר שלא נשמע אבל חייבים להיות מחוברים בכל נימי נפשנו ולרצות לומר וליישם את האמת הזאת במציאות רק - מה נעשה - מצווה שלא לומר דבר שלא נשמע.

המצוה היא לא לומר - לא לפרסם בזמן לא מתאים, בעיתי לא מוצלח אבל האמת שלנו צריכה להיות בקצה הלשון שמחכים ורוצים ודרוכים לומר את האמת הזאת, רק שכל עוד זה לא נשמע אנו אנוסים ומחוייבים למצוה שלא לומר.

משה רבנו נשלח לבשר גאולת ישראל ואמר בשם ה' דברים גדולים ומרוממים – "והוצאתי... ולקחתי... והבאתי... תעבדון את האלוקים על ההר הזה" וכו'... – ובכל זאת התורה מעידה "ולא שמעו אל משה מקוצר רוח..." , ומשה רבנו צועק לקב"ה "הן בני

רשות הויכוח

שתי דעות בויכוח על הנפת השלטים

הרב דוד פנדל > ר' ישראל אריאל

נשמעים על מנת לבנות בסיס איתן. כשבא חבקוק והעמידן על אחת, הוא לא החסיר מצוות אחרות חלילה, אלא ידע איך לקרב ולומר דבר הנשמע על מנת שגם מה שכעת "לא נשמע" גם הוא ישמע בעז"ה •

שבני ישראל הם קשיי יום, משה רבנו לא נמנע מלהגיד דברים מרוממים דברים גבוהים ואת האמת הנשגבה. ולמרות שהיה ברור מראש שלא ישמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה, הוא חייב לומר את האמת ולרומם אותם לאידיאל.

וכמובן הכל אמת וזה לא סותר: צריכים

העלון יוצא לאור בחסות:

"קדומים 3000" בע"מ

בעד השלטים

ר' ישראל אריאל, יצהר

הדברים דלהלן הם תגובה על ההתנגדות, שנשמעה ונכתבה בבמות

השלטים לא כוונה על ידי רבנים, אלא היתה התפרצות מלמטה, וכך, כל המנסה לכבות את ההתפרצות הזאת מנסה בעצם לנגן על כל מיני אינסטינקטים דתיים לאומיים, ולהמחיש לצעיר כי הנפת השלטים תחריב כל מיני פינות יקרות בנפשו או יקרות לנפשו.

איפה הדרך-ארץ?

גישת הנפת השלטים נתפסת כמנוכרת לדרך ארץ שקדמה לתורה. אנו חיים בתוך צבור רחב יותר שרחוק עדיין מתורה, ולהפיל עליו מחויבויות שזרות לו פירושו לומר לו שאין בינינו שפה משותפת ושאינן טעם לקיים שיח שיכול להשפיע ולקדם, ובזה בעצם להכריז

שאינן פנינו לשותפות, כי שותפות בין כאלו שאינם מבינים זה את זה תיתכן רק על בסיס של כח, ואז הנתח שמקבל הצד הקטן יותר הוא בהכרח קטן אפילו יותר מכוחו האמתי, מפני הירתעות מהאיום שטמון בו. ואמנם הבעיה אינה רק שבאסטרטגיה כזאת מרוויחים פחות, אלא שאין שום חשק לבחור בה, כי למה להיות לא נחמד ולא מתקשר ולהרוויח פחות כאשר אפשר להיות נחמד ומתקשר ולהרוויח יותר.

עד כאן הצד החיצוני של הטענה, והוא נאמר פחות או יותר בפירושו. אבל יש כאן גם קטרוג פנימי הרבה יותר כלפי מניפי השלטים המסכסכים: לא רק שלאחרים נעשה אני בלתי מובן, אלא גם לעצמי, ולא רק שאת עצמי אני

שונות, להנפת השלטים ולרוח שמאחוריה. לכאורה היה ראוי להביא את דברי המתנגדים ולהתייחס אליהם בפרוטרוט, אבל לא אעשה כן אלא אציג את התפיסה והרוח העולות מדבריהם לפי הבנתי, ואליהן אתייחס. מטבע הדברים, כאשר הויכוח הוא בין תלמידי חכמים נעשה הוא מתוך הרבה כבוד והרבה הכלה, ותוך כך קורה שלא קוראים לדברים בשמם, ולכן בוחר אני להציג איך לדעתי מצטיירת תפיסת העולם איתה אני מתווכח בעיני התלמיד המבין מדעתו, ועם זה אבוא לריב.

עם כל הספקולטיביות שבדרך הזאת, היא נראית לי נכונה מפני שבאמת עיקר הויכוח כאן אינו בין רבנים אלא בין תלמידים, כפי שידוע היטב לכל מתמצא שהנפת

מכניס לעמדה המביכה אותי, אלא לתורה עצמה הנני עושה עוול. במקום שהתורה תוצג כפי כוונתה האמתית – כחותרת לטוב וליופי, לצדק ולשלום – מוצגת היא כמין חבילת סגולות דרכן אפשר לפגוש את "הענין האלקי", ואילו העולם האנושי, על צרכיו וערכיו, על עומקו ומורכבותו, זר לה, ובעצם היא נוהגת כלפיו התנשאות מעיקה. התלמיד הישר אומר אז לעצמו כי אמנם יש בתורה ממדים נסתרים והכוונה להתקשר עם הנבדל, אבל זו קומה שניה, על-טבעית, וללא הקומה הראשונה, הטבעית – היא קומת ההתהלכות עם הבריות וההשתלבות במסגרות החברה – נותרת הקומה השניה כמשהו מלאכותי וכופה, וקשה להאמין שהקב"ה מצפה מאתנו להרתם למשימה כזאת חסרת חן.

ומה עם זעקת החמס, הצדק והיושר?

ומה חושבת על זה הבטן של נער הגבעות בוגר ההתנתקות? אינני סבור שהזדעקותו הראשונית באה מקדושת ישראל, מכעס על ההתעלמות ממנה (למרות שאין להתעלם מזה, ואתייחס לכך בהמשך), ההזדעקות הראשונית היא הזדעקות על עוול. הלה מרגיש שהתנפלות על יהודים, הכאתם, בזיזת רכושם והשחתתו, ועיקשות לא לאפשר להם לגור היכן שהם רוצים, כל אלו הם הפך דרך ארץ! הם בסך הכל עריצות שלטונית. ההתנתקות הוכיחה לכל מי שאינו עקשן כפרד כי לא לחצים בין-לאומיים אילצו לעשות את אשר נעשה, ולא בשורת השלום עוררה תעוזה בלב המפנים להתגבר על רגשותיהם הטבעיים ועל מידותיהם הטובות, אלא היה כאן פאשיזם פשוט. שלטון המנצל את כוחו, ואת רצונם (או נרפותם) של ההמונים להיות חלק ממה שהוא יציב וחזק – אשר אין זה משנה מה אפיו ומה יעדיו – על מנת לקדם דברים לא טובים (ואותו שלטון כל כך זחוח עד שאינו נמנע מלפגוע בסולידריות הפנימית שבין נתיניו).

מי שלא הספיקה לו ההתנתקות, ראה בחודשים האחרונים כיצד ארה"ב אמרה פעם אחרי פעם שבתיים בודדים במאחזים מבודדים אינם מעניינים אותה, אלא רק המשך בעמוד הבא

לקשט בדברי תורה את המערכות שבאמת אינן "סופרות" אותו, ולהעניק פרשנות משלו למניעיהן ולמעשיהם, אבל כל זה בתנאי שתישמר המשמעת.

עוד אחדות כזו ואבדנו...

כשהנער – המכיר מקרוב (הרבה פעמים הרבה יותר מקרוב מאשר אלו הנפגשים עם מפקדים ומנהיגים סביב כוסות קפה) את האטימות, את הרובוטיות, את הציניות ואת חוסר המוסר והיושר השוררים ביחסי החברות והעבודה של כל גוזרי הגזרות ומבצעייהן – שומע כי יש לנהוג בהללו "כבוד הדדי", הריהו משתכנע שנציגי התורה או שאינם יודעים עד כמה אלו שכנגדם אינם מכבדים אותם, או שאינם רוצים לדעת, וכנגד זה ברור לו שעמדה מוסרית יכולה לזכות בכבוד רק כאשר אינה תופסת עצמה כגמישה.

אם כנים דברי – ויש כאן שתי צורות שיפוט מפני שיש כאן ויכוח על מידת האידיאליסטיות והיושרה ועל טיב המניעים של מובילי ההתנתקות והריסות המאחזים – נראה לי פשוט שריבוי הדיבורים על חשיבות הצייתנות ועל שמירת האחדות בעצם מסיח את הדעת מן העיקר, ומטפח בלי משים מן פאשיזם שרואה בהתאגדות ערך עליון בלא לבקר בשל מה ולשם מה היא נעשית, ונראה לי שאצלנו היהודים לא רק שזה שקר אלא זה גם מסוכן. אין לנו חיות אמיתית מהצטרפות לאחדות שמסוג כזה, ובלא חיות מרובה, עם כל אחדותנו כוחנו דל מאד מאד מול אויבינו. לכן, הגיע הזמן להתווכח בעינים פקוחות על העובדות המעשיות והנפשיות.

הערת המערכת: מפאת אורך הדברים לא הובא כאן המשך המאמר, ובע"ה יפורסם בהזדמנות אחרת. •

אותו צעיר רואה שבתוך כל הציניות בה הנך נתקל בכל אשר תפנה יש אי קטן של צדק אמיץ – תורת ישראל, שאומרת שדבר ה' יותר חזק מפקודות המלך, ושהנאמנות לו יותר יקרה מהמשמעת לכל המערכות.

המתעלם מיעוד יהודי.

ואיך נראים מהמבט הזה כל הדבקים בנורמליות והמקפידים להתנהל עם המציאות לאיטה? ברור שחשודים הם לא רק על איטיות אלא גם על כניעה. מי שמשלים עם עוולות, בפרט כאשר הללו נעשות כלפיו ולועגות לחלומותיו, אולי ייתפס כנחמד, אבל בפנימיות בוז יבוזו לו. הרי כל התנהלותו מכריזה ואומרת כי לדעתו חיי תלויים בחיי אלו שממש לא חשוב להם מה שחשוב לו, וכי לא עולה על דעתו להתנתק ממקור חיותו ולהעזי להיות אלטרנטיבה להם, ולכן שום איום לא צפוי ממנו לרשעתם, שאם לא כן כיצד לא התנער ומחה, כיצד נתן להתעלל בו וכיצד שיתף עם זה פעולה. ואמנם, על מנת להפיס דעתו ולהרדימו ודאי שיאפשרו לו

"לעקור את הכל", את כל מאות המשפחות שבמאחזים, ובכל זאת שר הבטחון מתנכל ומיטפל לכל מיני בורדים חסרי מגן, מתוך תקוה להיבנות מזה בתוך מפלגתו.

דעתו של הצעיר הזה כלל לא מתפיסת כאשר הוא רואה פרצי גבורה ומסירות נפש אצל אלו שערל לבם נוכח עוול, וזאת מפני שגבורת קיום אינה מעידה על דבקות בצדק, ומפני שחושד הוא כי מקורותיה של רוח הגבורה הם אחרים (מורשת היהדות, סגולת ישראל), ואילו המערכת לכשעצמה מנכסת אוצרות לא לה, והיא, על פי הגיונה וסגנון התנהלותה, לא היתה מצליחה ליצור רוח שכזאת.

בשם התורה כנגד העוולות

והנה, אותו צעיר שהעוול כל כך צועק בפניו (וכמובן, המגורים הסמוכים, ההשקפה הכספית והפיזית ושאר מעורבויות אישיות מעצימים את תחושת העוול), רואה שבתוך כל הציניות בה הנך נתקל בכל אשר תפנה יש אי קטן של צדק אמיץ – תורת ישראל (התורה שנבחר לתת אותה זה שחונק אצל בת פרעה הסרבנית ושהכה את המצרי ללא חשבונות). היא התורה שאומרת שדבר ה' יותר חזק מפקודות המלך, ושהנאמנות לו יותר יקרה מהמשמעת לכל המערכות המבטיחות חוסן למצטרף אליהן, ובדידות ותלישות לפונה אליהן עורף.

מהמבט הזה, אין טבעי ואנושי יותר מאשר לדבוק בתורה ובהוראותיה מה אסור ומה מותר כפשוטן, אין מעורר יותר מלאמץ את בשורתה ומלהטיח אותה בפני כל הציניים והנצלנים שמנסים להבנות מהיארש של ההמון המתנהל לו כאילו אין סיכוי לשינוי ומה שנותר הוא להסתדר. מהמבט הזה מזדהים בקלות עם הנביאים שעמדו והוכיחו ו"החלישו את האחדות בזמנים קשים", מתוך קביעה נחרצת שאין תקוה לקיום יהודי

מעשה שהוזה!

הרב אלישמע כהן, ראש ישיבת חומש

כאן אלא לשמור עלינו שלא נדבר איתכם". הייתי קצת מופתע מהדברים ולא הייתי בטוח שהבנתי נכון... לאחר כמה ימים הזדמנתי שוב לבית הכנסת והיה שם חייל אחר שהתפלל איתנו. לאחר התפילה נגשתי אליו, שוחחנו מעט בענייני חומש והוא אמר שבמקרה הוא יכול מעט לדבר כיון שלא היה קצין שהתלווה אליו לתפילה, אבל באופן קבוע יש הוראה ברורה לשלוח עם החיילים שהולכים להתפלל קצין שישמור עליהם שלא ידברו איתם תושבים "מחשש להסתה", ואף הזהירו אותם שאם יתפסו חייל שמדבר עם תושבים לא יאפשרו לו ללכת להתפלל בבית הכנסת!

ואני הקטן שואל: האם זה נכלל בחובתו של החייל לציית למפקדיו כי "אחרת יתפרק הצבא", או שזהו מעשה של שתלטנות מכוערת ומכוונת על מנת לאפשר לצבא לממש את שאיפותיו הרעות לגרש יהודים?

ודאי שאצל הרוב המכריע של החיילים המניע הראשי להתגייס ולשרת בצבא הוא חיובי ופשוט – להגן על יהודים – ואינם רוצים חלילה להיות שותפים בפעולות שיטור וגירוש שנועדו רק לשמור על החלטות של פוליטיקאים... לכן אנו רואים שוב ושוב שהצבא משתמש בפעולות פסולות כאלה בעיקר בקצינים (שיש להם מה להפסיד...) ופחות בחיילים הפשוטים. ודאי שהרבה חיילים ומועמדים-לגיוס גם אינם מודעים בכלל לסיפורים כגון אלו שמתרחשים בחומש. – בוודאי כאשר מנסים להסתיר את הדברים מעיניהם. אבל אסור לנו לעצום את העינים ולסתום את האזנים. יש דברים שחשוב לדעת!

בתקוה שנוזכה מהרה לחזור לערי ישראל, בעזרת צבא ישראל הפועל לביטחון עם ישראל •

חומש ת"ו הולכת ונבנית. בישיבת חומש חגגנו ברוב עם את סיום מסכת בבא בתרא במסיבת ראש חודש אדר, וליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר. אפשר לספר הרבה על הצדדים החיוביים, על העשייה והלימוד והמאמצים, אבל כאן אני חייב להתייחס גם לצדדים הפחות נעימים.

לצערנו, הצבא משתדל להמשיך ולהציק לנוכחות היהודית בחומש, במיוחד לקראת כניסת השבת, וכמובן תחת הכותרת של "התראות ביטחוניות". כנראה שיש התראות של שבת... דרך אגב, חשוב לציין שבהגדרת המשימה הצבאית כיום, החיילים נשלחים לחומש בשביל לעצור את השוהים שם במסגרת אכיפת החוק (לא כמו בעבר שהתחום הזה היה בטיפול המשטרה).

הצבא עוד מגדיל לעשות בכך שהוא משקיע מאמצים רבים בכדי לא לתת לחיילים הפשוטים לעמוד מול האמת הלא-יפה הזו, מחשש שאולי יפריעו למערכת להמשיך במזימתה לגרש ולהזיק ליהודים בטענות שקריות. ואם אינכם מאמינים, תקראו את הסיפור הבא:

לפני כשבועיים נכנסתי להתפלל תפילת מנחה בישוב שבי שומרון, יחד איתי נכנסו שלשה חיילים שהצטרפו לתפילה. שנים מהם התיישבו בספסלים הקדמיים ואחד התיישב מאחור. רציתי לדבר עם החיילים על מדיניות הפינוי מחומש בחול ובשבת ולכן התקרבותי אליהם ואז שמתי לב שהחייל מאחור לא כל כך מתפלל ולא הבנתי מדוע. בסיום התפילה נגשתי לאחד החיילים שישבו מקדימה ושאלתי אותו האם משתפים אותם בסיורים ובפינויים מחומש. הוא השיב: "אסור לנו לדבר איתכם על זה! בטח לא כשהמפקד שלי שומר עלי מאחורה!". אמרתי לו: המפקד שלך גם דתי וגם הוא צריך לענות על השאלה הזו. והוא ענה: המפקד לא דתי והוא לא בא להתפלל

**בתרי זוזי עופות ובקר
בכשרות מהודרת**

דרושים אנרכים

כנציגי הישיבה/כולל להזמנה מרוכזת
(פעם בחודש)

להזמנה בקרטונים במחיר מוזל.

לפרטים: אריה 0526-070976

הגאון מוילנה בכוח תורתו ורוח קודשו, לימד לישראל, שבשנת ת"ר מתחילה תקופה חדשה בימי עמנו, תקופת משיח בן יוסף (להלן: מב"י). מן המפורסמות בבית המדרש שהכוח הניסי של מב"י, ענינו סיעתא דשמיא גדולה לבניין הגשמי של האומה. עוד לפני הזמן המיועד, פעל הגר"א משנת ת"ק, להכשיר את האתחלתא של הגאולה, תקופת מב"י. הגאון התכוון לבאות בתחום הרוחני ובתחום המעשי. הוא החל לגלות רזי תורה ופעל מעשית לעלות לארץ. תחילה נסע הגאון עצמו לא"י, אך חזר לביתו מבלי שהגיע למחוז חפצו. בהמשך עודד את תלמידיו לעלות לארץ קודשנו, ואכן בשנת תקס"ט החלו תלמידי הגר"א לעלות ארצה בשיירות והתישבו בצפת ובירושלים. עליה זו כרוכה היתה במסירות נפש על הקמת הישוב והרחבתו. רבים מן העולים סבלו מאד וחלקם נפלו על ישוב הארץ באסונות שונים ומשונים ב"תקופת הייסורים".

בהמשך הזמן עורר הקב"ה לבבות בני" לעלות לציון. התפתחה התנועה הציונית, ותפס מקום מרכזי באומה, הרעיון הלאומי. הציונות שאפה להקים בית לאומי ליהודים. לא ענין דתי או רוחני היתה שאיפה זו, אלא רצון לדאוג לשלומו של העם לאחר שנתברר שאין לו קיום פיזי בין העמים.

הרואה הנאמן, מושח המלכים כשמואל בדורו, מרן הרב קוק זצ"ל, זיהה בפנימיות הרוח הציונית המקימה את הלאומיות, את המשך הפעילות של מב"י, שאף לחברה לרעיון הקודש הישראלי גם בגלוי, ופעל נמרצות להגשמת הדבר. בנו הרצ"ה ותלמידיו, והעדרים הרבים ששתו מבאר תורתו, המשיכו בפעולה קדושה זו, בהשתתפות במערכות המדינה ובבנייתה, ובחיזוק הרוח היהודית באומה. גם כיום מחנכים אנו את בנינו תלמידינו לפעול עם אל, לעבוד את ה' וישראל עמו, ולמסור את הנפש על תקומת ישראל במדינת ישראל, כאשר העיניים נשואות אל תקופת משיח בן דוד, אל המקדש הנבואה וממלכת כוהנים וגוי קדוש, אל השלמת המדינה להיות למדינת קודש.

שנת תש"נ במהלך הגאולה

לימוד גדול וחשוב להבנת גאולתנו מלמדנו הגאון מוילנה: בשנת תש"נ התחילה תקופת משיח בן דוד (ראה התקופה הגדולה לרמ"מ כשר, עמ' ת"מ). שיטתו של הגאון מיוסדת על

הזמן החדש

הגיע הזמן לעבור
לתודעה של "בן דוד"

הרב יעקב י. יקיר - ר"מ בישיבת הסדר

אנו נמצאים בשעה השביעית, השעה
בה הפיל הקב"ה תרדמה על האדם.
מנהיגי ישראל והמדיניות הישראלית
הכללית נתונים בתרדמה. ראשי
הממשלה לשעבר "ישנים", האחד
שנת ישני-עפר והאחר בתרדמה
מוחית, וגם האחרים הערים,
מסתובבים ישנים בהקיץ...

החוצה מן האדם, יותר ויותר עומדים לעומתו
ומוצאים פערים בינינו לבינו.

כל זמן שהעיסוק של האדם הכללי, ישראל,
היה בעצם קיומו וצמיחתו, היה זה טבעי
ובריא להשתתף עימו במהלכו, בלי להעמיד
עמדה תורנית גאולית כנגדו. אך מרגע שהקיום
ישנו ומתחילים לעסוק בתוכנו ובייעודו, חייב
להיווצר פרצוף חדש מן הצלע, פרצוף שילמד
את התוכן הרוחני האמיתי של הקיום, עזר כנגד
האדם, בעל מחשבה משלו והגדרות משלו
למציאות קיומו.

אנו נעשים הפרצוף החדש הזה. אנו המאמינים
שחיים אנחנו בזמן גאולתנו ורואים בקיבוץ
הגלויות ובמדינה מעשה ה', נעשים בריה
חדשה בעלת מוח ולב ושאר איברים המגדירים
מחדש את קיומנו הלאומי בארץ ישראל
ואת תכליתו. לא עוד השלמה, תרתי משמע,
עם הקיים, כי אם בקשת המציאות השלמה
והגדרתה על כל תחומיה השונים.

בית ישראל יהיה מורכב מן האדם, המציאות
הכללית הישראלית, ומן העזר כנגדו – הפרצוף
הקורא בגלוי בשם ה' ופועל עם אל, ביועץ
להשלמת הגאולה. עלינו לדעת מהלך זה
ולהבין מה הוא דורש מאיתנו!

גם מרן הרב קוק זצ"ל הולך בדרך זו בעקבות
הגר"א, באורות ישראל מלמדנו הרב זצ"ל:

"במשיח בן יוסף מתגלה התכונה של לאומיות
ישראל מצד עצמם, אמנם התכלית האחרונה...
השאפה לאחד כל באי עולם למשפחה אחת
לקרוא לכולם בשם ה'... וכשצריך העולם לעבור
עניין הלאומיות אל הכללות, צריכה להיות ג"כ כעין
הריסה אל הדברים שהושרשו מצד הלאומיות
המזומצמת שיש עמה המגרעות של אהבה
פרטית יתירה, על כן עתיד משיח בן יוסף ליהרג,
ומלכות אמתית וקימת תהיה משיח בן דוד."

גם האחרים הערים, מסתובבים ישנים בהקיץ,
תוך שכחת האמיתות הבסיסיות ביותר של
קיומנו. תרדמה זו ענינה הוצאת הצלע לשם
הפיכתה לפרצוף שלם.

כשם שהאדם הפרטי מורכב מאברים רבים,
הפועלים בהרמוניה ומאפשרים את קיומו
וחיותו, כך האדם הלאומי מורכב מכוחות
רבים המשלימים את צביונו וקומתו. הצלעות
הן חלק מהאדם המסייע לו בתהליך הנשימה
ההכרחי לחיים.

לפי פשוטו של מקרא הקב"ה לקח אחת
מצלעותיו של האדם ובנה ממנה את האשה.
גם במציאות הלאומית הישראלית ישנן
צלעות, ישנם כוחות וציבורים המאפשרים
את הקיום והחיות. אחת הצלעות היא הציבור
התורני הגאולי, המאמין שתקומת הלאומיות
הישראלית היא שלב בגאולת ישראל ע"י
בורא העולם ב"ה, ופועל למעשה מכוח אמונה
זו. ציבור זה נעשה שותף לציונות החילונית,
לתקומה הלאומית, והשתדל לתת לה את
הנשמה, תרתי משמע.

בזמן הזה הקב"ה מוציא את הצלע. ישנו
תהליך התנתקות, ישנה נסירה, הוצאת הצלע
כדי לעשותה פרצוף שלם, להופכה לאישיות
בעלת מחשבה ורצון משלה, עזר כנגדו, ע"מ
להשלים את האדם.

המהפך התודעתי - לכיוון משיח בן דוד

רבים בציבור התורני הגאולי חשים ומרגישים
תהליך זה. אנו מזהים את השינוי, את התחוללות
המהפך התודעתי הזה. תחילה היינו צלע, חלק
מן האדם הישראלי, שותפים בדרך, נותנים
כתף ככל שידרש בלי להעמיד עמדה משלנו על
הדרך עצמה. אך בשנים האחרונות אנו יוצאים

הרז שיום השישי לבריאה מקביל לאלף השישי
להסתוריה: משנת ת"ק, אמצע האלף השישי,
מתחילות שעות אור בוקר היום השישי, ובשנת
תש"נ הוא סוף השעה השישית, דהיינו חצות
היום. הגאון מלמדנו שאורכה של כל שעה כזו
הוא 41 שנים ו-8 חודשים. בהסבירו את סדר
הגאולה מביא הגאון את דברי הגמרא (סנהדרין
לח, ב) המפרטת מעשה ה' בכל שעה משעות
היום השישי למעשה בראשית, ומבאר על פיה
את סדר הגאולה האחרונה, גאולתנו.

ע"פ סדר זה אנו נמצאים בשעה השביעית
השעה בה הפיל הקב"ה תרדמה על האדם
על מנת לקחת ממנו את הצלע לעשות אשה,
דהיינו השעה שבה נעשה לגמרי אדם, שמי
שאינו לו אשה אינו אדם.

מהי המקבילה לסדר הבריאה המתואר,
במציאות חיינו באלף השישי, בעת הזאת,
בשעה השביעית?

האדם השרוי בתרדמה והצלע הננסרת ממנו

כדי לענות על שאלה זו, יש לנסות להבין מי
הוא האדם בהווה, ומי היא הצלע המוצאת
ממנו, ע"י הקב"ה, על מנת להופכה לפרצוף.

חז"ל לאורך כל הדורות מלמדים אותנו, שהאדם
במציאות הם ישראל. עם ישראל בצורתו
הלאומית הכללית קרוי אדם. הקב"ה, אכן, ברא
את האדם מחדש באלף השישי, הקים מעפר
את כנסת ישראל וחידש את צורתה הלאומית.

אולם בעת הזאת, בשעה השביעית, האדם נתון
בתרדמה. המייצגים את הצורה הישראלית
הלאומית הכללית ישנים. מנהיגי ישראל,
והמדיניות הישראלית הכללית נתונים
בתרדמה. ראשי הממשלה לשעבר "ישנים",
האחד שנת ישני-עפר והאחר בתרדמה מוחית,

הזמן החדש

הרב יעקב י. יקר - ר"מ בישיבת הסדר

הכרה רוחנית זו היא משמעותית ביותר. ההגדרה הרוחנית של המציאות היא הקובעת את הכיוון המעשי של החיים. כשם שהגדרת תהליך התחיה הלאומית כגאולה, הביאה לשותפות בבנין הארץ והמדינה, כך ההגדרה של ימינו כזמן בנין הפרצוף של הקודש, מביאה אותנו לחיות חיי תורה שלמים, ולהביע בגלוי את מגמות הקודש שביסוד חיינו הפרטיים והכלליים.

ולמעשה...

דוגמא מעשית לדבר היא השאלה, הנידונה בחלל עולמנו, האם חייל יהודי מאמין צריך לבטא בצורה ברורה את נאמנותו לה' ולהסביר לכל שהיא המנחה אותו בכל מעשיו. מתוך ההגדרה הרוחנית של זמן משיח-בן-דוד, ברור כי הופעת החייל היהודי, הנלחם מכת ה' אלקיו הנותן לו כח לעשות חיל, והמוסר נפשו על יחוד השם הגדול, היא היא צו השעה, והיא הדרך לתת עוז ותעצומות לצבא ישראל.

ישראל הגוי כולו כבר מוכן לאור הזה. הלבבות מטוהרים לעבודה ויענו לקריאה הגדולה בשמחה. אורו של משיח בן דוד יופיע וכולנו נקרא בשם ה'. נתאזר בגבורה של תורה, במסירות לה' ולעמו ונזיל טל חיים על אומתנו. נגדיר הגדרות חדשות וקדושות במציאות בלי לפחד משבירת ההגדרות המצומצמות הישנות, ולא נירא ממאבקים רוחניים ומעשיים.

מתוך האהבה העזה הבערת בקרבנו לה' ולעמו, מתוך הערגה הגדולה לחיים ישראלים שלמים ולגאולת עולמים, נפעל לאיחוד העצים, עץ יוסף ועץ יהודה, ולהגשמת החזון: "ועבדי דויד מלך עליהם...ובמשפטי ילכו וחוקותי ישמרו...וידעו כל הגוים כי אני ה' מקדש את ישראל".

אלא שאנו אנשי בית המדרש, לומדי התורה הגואלת "היינו כחולמים" ישנים בהקיץ, אוחזים חזק בעידן הקודם הלאומי, ולא מצליחים לזהות את הזמן החדש. הקדושה שאנו מיחסים, בצדק, לתהליך הגאולה ולמדינה סימאה את עינינו מלראות את השינוי. רק המכה הגדולה, מכת הגירוש וההרס, התחילה לפקוח עיניים עיוורות.

התובנות החדשות

עלינו להביט אל דברת קץ המגולה ואור הישועה הזרוחה כדי שנוכל לכוון לאמיתה של תורת אמת, שהרי כל זמן מאיר בתכונתו. עלינו להבין שנמצאים אנו בראשיתה של תקופה חדשה תקופת משיח בן דוד, לקלוט שנסתיימה תקופת מב"י.

הקדושה שאנו מיחסים, בצדק, לתהליך הגאולה ולמדינה סימאה את עינינו מלראות את השינוי. רק המכה הגדולה, מכת הגירוש וההרס, התחילה לפקוח עיניים עיוורות.

אם נבין זאת נדע כי סם החיים היחיד לאומתנו בשעה זו הוא הרעיון האמוני של קריאה גלויה בשם ה'. כל המערכות הלאומיות זקוקות לרוח זו כדי להתקיים כיום הזה. המדינה צריכה לשם קיומה להגדרה יהודית, כמרכז האוניברסאלי לאמונה ולקריאה בשם ה'! זהו הרעיון היחיד שיתן לה חיים, בתקופה החדשה, ויש לבטאו בצורה ברורה.

הנסיון לחזק את העם והמדינה ע"י השתתפות במערכות השונות וחזוקת הרוח הלאומית, אינם מספיקים. מפגני אחדות והזדהות לא ישיעו את העם היושב בציון. זוהי דרך שהתאימה לזמן הישן. בעת הזאת, רק אם בשם ה' נזכיר, ונגלה את התוכן האמיתי של התקומה, נקום ונתעורר.

במב"י הרעיון הגלוי, שמכוחו פועל עם ישראל, הוא הלאומיות, הדאגה ליהודים, לקיום האומה. אבל התכלית השלמה של הגאולה אינה רק טובת ישראל אלא גאולת עולמים, ללמד את העולם כולו לקרוא בשם ה'. משיח בן דוד קורא בשם ה', בתקופתו הרעיון הגלוי שמכוחו פועל עם ישראל, שמכוחו יש לנו קיום הוא: האמירה הגלויה והברורה חזרנו לארצנו להקים ממלכה קדושה כדי לגאול את העולם כולו.

כאשר יגיע הזמן, יהרס הרעיון הלאומי המצומצם כיון שנדחה הוא מפני האור החדש שמתחיל להאיר! הקב"ה יעורר את הלבבות לרעיון השלם הישראלי, לדרוש את האידיאל הנשגב של גאולת עולמים. הכח הניסי הרוחני של משיח בן דוד, יגביר את הצמא לה' וכל ישראל ישובו אליו, בחיי הפרט ובחיי האומה. למתבונן במציאות בעיניים פקוחות, נראה שהזמן אכן הגיע, הזמן החדש זמן משיח בן דוד.

ההריסה של הרעיון הלאומי קנתה לה מקום במציאות. ישנו מיעוט בעמנו השולל את הרעיון הלאומי, את היחודיות של עם ישראל, ושואף להגדיר את המדינה מדינת כל אזרחיה. מיעוט זה משתמש במשפט ובתקשורת להפצת רעיונותיו. תפיסת עולם המעדיפה את היהודי במדינתו, אינה חוקית במדינת ישראל כיום. כל מוסדות המדינה מקדשים את השוויון בין יהודי לגוי, גם כאשר מדובר באויב. הממשלה הישראלית עסוקה בהסכמים עם השטן והמוות מזה כ-20 שנים. רעיונות הזויים, בדבר מחבלים רצחניים שישמרו על עם ישראל, הם המובילים את ה"מדינאים" שלנו, שנראה שאיבדו את החוש הקיומי הבסיסי.

הרעיון המצומצם נשבר, והוא הולך ונדחה מפני הרעיון האידיאלי של גאולת עולמים שמופיע. כפי שחזה הרב, הגאולה מתקדמת והולכת, והקדושה הגלויה שלה כבר עומדת אחר כותלנו.

"אפקט הפרפר"

הרב גדי בן זמרה

רצוי! בפרט כשהוא עמוס ב'מטעני הרוחניים'. מבחינת הצבא הרשמי אלו הם 'מטענים' עודפים, מעיקים ואפילו מזיקים. יתכן כי הניסוח מעט בוטה אבל ביסודו הוא נכון. בשיחת 'עומק' בין מח"ט כפיר לאחד ממניפי השלט שהודח מצה"ל התבררה הסוגייה הנ"ל ו'בסופו של יום' אחרי הרבה התפתחויות וניסוחים מעורפלים זו אכן היתה המסקנה.

אז מה עושים?

קודם כל אנחנו חילים! חילים נאמנים בלב ובנפש של כלל ישראל. לא רק שלוש שנים אלא הרבה יותר. אפשר ללכת לצבא כ'בני חורין' - כהדרת דוד המלך ע"ה בתהילים שאמר: "ואדברה בעדתיך נגד מלכים ולא אבוש" וכפרוש הרד"ק שם: "כי אם ישיבו דבר לנגדי אני אנצחם עם האמת". ובמצודות שם: "לא אבוש - כי יהיו דברי צודקים אין בהם נפתל". וישנה אפשרות נוספת. ידוע ומפורסם כי מרכז הכובד וההשפעה בכל התחומים נמצא במסגרות האזרחיות. לפתחנו מונחות שלל משימות לאומיות חיוניות וקריטיות. יהוד הגליל והנגב ושמירה על אדמותיהם (ארגון 'השומר החדש'), גרעינים תורניים, ערים מעורבות (איזו עיר איננה מעורבת?...), מזרח ירושלים, ומגוש קטיף ומצפון השומרון כבר התייחסו?

כמה מילים לסיום, אם תרצו ה'מכה בפטיש'...

רבות עוד ידובר על עליונותה של התורה על המדינה. אבל היכן מתבררת הסוגיה בפועל ממש? להיכן מתנקזות כל השאלות וכל ההתמודדויות יום יום שעה שעה? היכן מקיימים את כל מצות הצבא ("ולא נעזבנה", "לא תחנם" ועוד ועוד) בהידור ובאזירה של לכתחילה יחד עם לימוד תורה עמוק ורציני? מהי 'הנקודה הארכימדית' ('הפרפרית'...) שממנה מתחילים 'להזיז' את העניינים?

'אפקט הפרפר' לא התחיל מהנפת השלט "שמשון לא מגרשים את חומש" בטקס ההשבעה. 'כנפי הפרפר' האמיתיים שחוללו את כל הסערה נמצאים בחומש. 'כנפי הפרפר' הם בחורי החמד העקשנים השהים בחומש כמעט שלוש שנים. אז הצטרף גם אתה לשיבת חומש! •

ה'נפת השלטים' הרי היא כמשק כנפי הפרפר העשוי ליצור, בכנפיו הפעוטות, שינויים באטמוספירה שבסופו של דבר יגרמו להופעת סופת טורנדו. תופעה המכונה במדע 'כאוס' המגלה רגישות לשינויים קטנים. נשחזר לרגע את האירועים; הנפת השלטים בטקס ההשבעה, הנפת שלט בהריסת הבית בנגוהות, הנפת שלט בבסיס בבקעה, איומי ברק, כינוס רבני ישיבות ההסדר, הוצאת ישיבת ברכה מההסדר, סערה בעקבות דברי הרב דרוקמן ב'עולם קטן', הדחת החיילים, הנחיות חדשות למכינות מטעם משרד החינוך... וברקע פולמוסים לאורך ולרוחב בכל העתונים ובעלונים ועוד היד נטויה... 'סופת טורנדו' ממש. עד כאן העובדות.

ומה מאחורי העובדות?

האם הקלות שבה 'כנפי הפרפר' מניעים תהליכים בקנה מידה גדול היא 'היכי תמצוי' שרק חושף ומגלה את של כל מה שעתיד להתרחש ממילא, ולכן הטבע כל כך 'רגיש' אפילו לתנודות כנפי הפרפר? או שמא ה'פרפר' הוא זה שמחולל את כל המהומה ובלעדיו שום דבר לא היה קורה? - שאלה פילוסופיות. אך במקרה שלנו נראה, כי 'הנפת השלט' חשפה תהליך שקט המתרחש זה שנים רבות. נקודת השיא שלו היתה בגרוש מגוש קטיף, אך ה'רעידות' אינן פוסקות. הן מתבטאות בהערכות הצבא לאכיפת תכנית ה'הקפאה', הערכות המזכירה התכוננות למלחמה. הן מתבטאות בגירוש ישיבת חומש, בטענה השקרית - שיצאה מאלוף הפיקוד ועברה דרך כל הדרגים - כי ישנן 'התראות בטחוניות', תוך כדי חילולי שבת מכוונים. המערכת הצבאית שיקרה לרבצ"ר ביודעין, עובדה שנחשפה רק בזמן האחרון בועדת חוץ וביטחון.

משהו רע מחלחל עמוק עמוק לתוך הצבא:

משהו בחמימות היהודית, באכפתיות הטבעית, בהנחות היסוד הולך ונסדק. הברית שכרתנו עם הארץ הזאת הולכת ונפרמת. את ה'חללים' ההולכים ונפערים בין האזרח למדינתו, בין חייל למפקדיו 'ממלאים' בצייתנות עיוורת לפקודה. מה תוכנה של הפקודה? לא רלוונטי! בצע את משימתך סוף!

בואו ונשים את הדברים על השולחן:

'הבייני'יש' המגיע היום לצבא, החדור במוטבציה, הטעון במצברי אמונה אין סופיים והנכון למסור את נפשו על כל היקר לנו - איננו

הלכה ושלטון

הרב אריאל בראלי, ר"מ בישיבת הסדר

במדור זה מנסה הרב בראלי לפרוס נקודת מבט הלכתית ביחס לשאלה האם ועד כמה יש לשלטון זכות לעקור אנשים מבתיהם. זוהי כמוכן שאלה עם נפקא-מינא למעשה גם לחייל הפשוט, ונזכיר לעצמנו שרק לפני ארבע-וחצי שנים גורשו עשרת-אלפים יהודים מבתיהם, וגם כיום נעשים דברים דומים מדי פעם לתושבי 'מאחזים' שונים.

יש לבחון את כוח השלטון להחליט ולבצע החלטות הפוגעות בבעלות פרטית. נתחיל בדיון על הפקעת קרקע לצורך ציבורי [סלילת כביש], בהמשך נגיע להריסת בתים ללא אישורים.

ישנם שלושה מקורות עיקריים בהלכה הנותנים סמכות לשלטון. "דינא דמלכותא דינא", משפט המלך ותקנות הקהל. נפתח בדינא דמלכותא: בגמרא ב"ק (קיג) מובאת מימרא של שמואל שדין המלך דין. הוא אינו מביא מקור לדבריו, רבא מחזק את דינו של שמואל ממנהג העולם לעבור על גשרים שבנתה המלכות למרות שהקורות נלקחו מאנשים פרטיים ולא חורשים לגזל.

מה הוא המקור ל"דינא דמלכותא"? בראשונים מובאים הסברים שונים: הרשב"ם (ב"ב נו) כותב שכל אנשי המדינה קיבלו עליהם את דין המלך. מסתבר שכולם חפצים בשלטון המונע הפקרות. הר"ן (נדרים כח) כותב שהדבר נובע מבעלות המלך על הקרקע של מדינתו. כל בני המדינה מודעים לכך שהמלך יכול להוציא אותם מהקרקע ולכן הם נשמעים לו [ברור שדינא דמלכותא נוגע רק לתחום הממוני כפי שכתב הרמב"ם "דבר שבממון דין המלך דין"].

ישנה מגבלה חשובה המוזכרת בגמרא בנדרים כח – "מוכס שאין לו קצבה" אינו כלל דינא דמלכותא. מבאר שם הרא"ש שדין המלך חייב להיות שוויוני אולם אם ישנה הפליה לרעה של אחת מקבוצות העם אין דינו דין! כך פסק הרמב"ם בהלכות מלכים פ"ג שמלך שבאופן שרירותי הפקיר ממון של אחד מהאנשים הרי הוא גזל. ובהלכות גזלה פרק ה "כל דין שיחקוק המלך לכל ולא יהיה לאדם אחד בפני עצמו אינו גזל".

לאור הגדרה זו, יש לחלק בין הפקעת קרקעות לצורך סלילת כבישים – שזו החלטה המחייבת את כולם אלא שכל פעם ישנם אנשים שונים שבפועל נפגעים – לבין אכיפת צווי הריסה על בתים ביו"ש תוך התעלמות השלטון ובג"ץ מבניה ללא אישורים של ערבים. התנהגות זו שומטת את הבסיס ההלכתי [בלא להכנס להקשר הכללי של המאבק על ארץ ישראל] לתוקף צווי ההריסה. ●

יס"מניק

ענק הביט בי בלי לומר מילה. משקפי השמש שלו היו איכותיים, בולה אני חושב. בצבע כחול מטאלי. השמש קפחה בעת, ואגלי זיעה גלשו מראשו הקצוץ אל העורף. הוא הביט בי באדישות מאחורי המשקפיים, מניח לי לבזבז מילים שנגמרו לבסוף, ואז גירש זבוב טורדני ממצחו. "דדו", סימן לזה שלשמאלו. "ניסו", החווה לימינו. ניסו ודדו התקרבו. "יש לנו משימה קשה לבצע עכשיו. משימה לאומית". ניסו ודדו הנהנו בראשם והפנו אלי שני זוגות משקפיים כהים. יכולתי להבחין מאחוריהם בערב רב של שוטרים וחילים, חמושים בקסדות ואלות כבדות. אלפים רבים, פרושים על הדינאות הזהובות עד לים, וכולם בשבילי. הזרוע המבצעת התגייסה כולה להגן על החוק. הענק העביר את האלה מיד ימין לשמאל וניגב טיפות זיעה ממצחו. הוא נשם בכבדות. "תרביצו עבודה כמו שצריך, תשברו אותם, אה? תראו להם, שיהיה ברור שהשלטון של החוק והדמוקרטיה והבתי משפט זה מה שקובע, לא הרבנים שלהם ולא אלוהים". דדו, גוף וחסון, הביט בי ובחן את עוצמת ההתנגדות המשוערת.

לאחר מכן שלף פנקס מניסו ורשם בו בחדות. "לשבור אמרת?", שאל המפקד, "שלא אחר כך יבואו למח"ש, יעשו עלינו תלונות". "כל מה שאמרתי בתיאום עם מח"ש והפרקליטות ומצ"ח", ענה הגדול. "דדו נשמה, תהיה רגוע", הניח יד אבהית על כתפו, "זאת משימה שצריך בשבילה הרבה רגיעה". דדו הביט בפנקסו והכניס אותו לכיס החולצה, מאחורי המקום שאין עליו תג זיהוי.

הייתי לבד, הייתי חלש. כל התפילות שלי לא נענו. "תן לצאת", כמעט ולא רעד קולי, "אני צריך ללכת הביתה. כל החיים שלי שם, והאהבה, הכל". הענק הביט בי. משקפי השמש שלו החזירו לי את עצמי, קטן ומבוהל. "תראו", דיבר אלי פיו, "באנו בשליחות עם ישראל, וניסינו לעשות את זה ברגישות אך למרבה הצער אתם לא מאפשרים לנו. על כן", המשיך בטון מונוטוני, מכה את המילים כאילו הוא מבקיע אדמה בצורה ביום שרב, "הגענו להחלטה שהתגובה שלנו תהיה בהתאם. נחושה. כל זאת מחוסר ברירה". הוא החווה לאחוריו סימן ביד אחת. אלפי האנשים צעדו צעד קדימה, מקיפים אותי במעגל אינסופי. "תסתכל לי בעיניים", התחננתי, "מה מביא אותך ל...". "אין לנו שום אפשרות אחרת", הוא המשיך, "מלבד להפעיל כוח מבוקר, מרוסן ובלתי אלים, כיאות למדינת חוק דמוקרטית שיסודותיה איתנים ובלתי ניתנים לערעור". הוא סימן בשנית, והשוטרים שלפו בתנועה אחידה את האלות מהאפוד שעל גבם. גלי חום עלו מהאדמה, מהבהבים את הדיונות הצהובות כבחלום. "זוהי מהות הדמוקרטיה", לחש, ומבטו מלובן. "דה-מו-קרה-טיה", גילגל את המילה על קצה לשונו, מנסה אותה, ממצה את לשד עצמותיה. אנשי החוק פסעו לכיווני צעד נוסף, מקטינים את המעגל הפנימי שלי לכמעט אפס. הסתכלתי לכל כיוון, כמעט ולא מזהה דבר מלבד משקפי שמש שחורים. דגל המדינה. פנים אטומות. יד עם אלה.

הדין נחתם. "רק דבר אחד", לחשתי, הבטן מתכווצת כמו אגרוף. "דבר קצר", אמר המפקד. "יש לנו משימה לבצע היום". "תסתכלו לי בעיניים, פנים אל פנים. בלי משקפי שמש". רגע אחד הוא ניצב ללא תנועה. אחר כך הוריד את משקפי השמש וסימן לאחריים לעשות כמותו. בתנועה חלקה הסירו אלפי האנשים את משקפי השמש שלהם. לא היו להם עיניים, רק מצח. מעל הסרבלים השחורים, בין גשר האף לשערות הראש, השתרע מצח מזיע, בלי עיניים או גבות. כמו לוח שאף פעם לא רשמו עליו, כמו מסך מחשב כבוי, כמו מגש של כסף. רק מצח. עמדתי משתאה. "זהו? ראית?", אמר הענק, החזיר את המשקפיים וסימן אל עבר פקודיו תנועה אחרונה.